

EUCALIPTIZACIÓN

O DIA MUNDIAL DO BOSQUE AUTÓCTONO (29 DE NOVEMBRO) ADEGA ORGANIZOU UNHA RUTA REIVINDICATIVA POR ALGUNHAS DAS ZONAS MAIS AFECTADAS

Cando unha causa, sexa a que sexa, tén un día do ano adicado a ela é síntoma inequívoco de que non está indo nada ben. Así é que hai día do traballador, porque sempre foi explotado; día da muller, porque en todas partes é marxina; día mundial da Paz, porque estamos dominados pola violencia de armas cada vez máis sofisticadas; etc., etc. Tal ocorre tamén no ámbito da ecología e por iso é que celebramos, entre moitos outros como o día Mundial do Meio Ambiente ou o día Mundial da Biodiversidade, este Día Mundial do Bosque Autóctono, ao que (por recomendación dun querido biólogo, ornitólogo e ecoloxista) preferimos chamar simplemente DIA MUNDIAL DO BOSQUE, porque evidentemente, -tal como nos tén correxido máis dunha vez-, se é BOSQUE só pode ser AUTÓCTONO: doutra forma sería un CULTIVO.

É evidente que, -cando por todas partes, de forma máis que acelerada, están desaparecendo os nosos soutos e carballeiras, sexa pola irracionalidade das concentracións parcelarias, pola presión das Celulosas, ou pola falla de conciencia ambiental na Administración-, non podiamos nós, neste DIA MUNDIAL DO BOSQUE, deixar de reivindicar unha maior protección para a nosa vexetación autóctona ou deixar sen denunciar a incontrolada eucaliptización de soutos, carballeiras, bosques de ribeira e de todo tipo de terras, -prados, hortas, monte ou labradío. A tal fin, unha vez máis, solicitamos da Consellería de Meio Ambiente UNHA URXENTE RECTIFICACIÓN desta Política Forestal e a posta en marcha dun atrevido Plan de Ordenación de Cultivos que poña fin a esta indiscriminada e incontrolada proliferación do monocultivo de eucaliptos.

Por outra parte, -continuando unha actividade que tiñamos xa empezado no verán e procurando con elo concienciar e chamar a atención da opinión pública-, contando cunha par-

ticipación de máis de vinte voluntarios, organizamos unha ruta reivindicativa polas zonas máis afectadas pola eucaliptización (dende Lugo á Terra Chá e dende aquí aos Ancares) na que repartimos máis de douscentos carteis e cerca de dez mil folletos nos que explicabamos os graves impactos ambientais derivados desta deforestación acelerada da nosa vexetación autóctona e algúns dos máis preocupantes impactos socio-económicos da eucaliptización. O enorme interese con que foi acollida esta ruta reivindicativa, -a que se sumaron voluntarios das distintas localidades como a do Grupo Ecoloxista de Meira-, ao tempo que nos dá ánimos para continuar vén a demostrar a tamén enorme preocupación social por esta eucaliptización e a reafirmarnos na necesidade de seguir presionando á Consellería de Meio Ambiente para que se poña fin a esta política forestal de graves impactos ambientais que só beneficia ás Celulosas.

Por sorte a conciencia é día a día maior, e grácias a ela xa son varios os concellos que houberon de aprobar unha ordenanza regulando as distancias entre plantacións de eucaliptos e outros cultivos. Pero, é aínda moito o que queda por facer.

MINICENTRAIS

AS PROTESTAS CONTRA AS MINICENTRAIS EXTENDEN-SE AO RIBEIRO

Practicamente concluídas as instalacións da minicentral do Barbantiño promovida por ENGASA, a pesares da forte oposición veciñal, dos decretos de paralización (o do concello de Maside aínda non levantado, pro tampouco feito cumprir) e pendente da resolución dun contencioso administrativo que, vista a correlación de poder, é probable que os tribunais fallen a favor da empresa, o conflito trasládase mais cara o occidente ourensá, ás terras do Ribeiro. Xá está Benito Fernández, Xerente de Enerxías de Galicia SA (ENGASA) e testaferrero de poderes fácticos eco-

nómicos poderosos, soltando a súa consabida letanía de "que nos deixen traballar en paz", "nós estamos a favor do progreso", combinado coa súa campaña en prensa pagada e ameazas veladas aos que se resisten á expropiación forzosa "polo ben público". Ou sexa, dos de sempre, dos que se forran a conta de destruír os últimos ríos e regatos ceibes, imprescindibles para a conservación da fauna e da flora ripícola, nunha zona fortemente castigada por represas farónicas.

Esta volta vano ter máis difícil. A ubicación do río Brull nunha zona máis habitada, con poboacións importantes como Melón e Francelos, está a xerar unha intensa protesta que incluso pode traer consecuencias políticas importantes. Ás dúas manifestacións celebradas en cada unha das localidades acudiron máis de mil persoas, segundo a prensa oficialista. Os ánimos estaban alterados e os berros dun tono subido, instaban ás autoridades, tanto de Ribadavia como de Melón, a posicionarse contra os novos proxectos de dúas minicentrales no río Brull. A corporación de Ribadavia xa se pronunciou a favor dos veciños (aínda que lles foi recriminado ao grupo de goberno que hai pouco o fixese en senso contrario, no caso da minicentral de Prexigueiro no río Cerves e que patrocina HIDROGIESTA). Ao que lle espera unha precampaña para as municipais dura é ao alcalde de Melón. Se ben se decantou do lado dos seus veciños desde o balcón do concello ao remate da manifestación, veremos se dá mantido a palabra. ENGASA manobra ben en altas esferas do partido popular e o alcalde pode estourar politicamente no encontro destas dúas forzas de intereses totalmente contrapostos. Os de Francelos desconfían e están a promover unha candidatura veciñal que, dado o grande número de veciños do pobo, pode alterar a composición da corpora-

ción de Ribadavia e dar un xiro ás protestas contra as minicentrais. Visto o posicionamento contradictorio e confuso dos partidos que terían algo que dicir neste tema nesta zona da provincia, polo gran número de proxectos que están en perspectiva ou xa feitos, os cidadáns de a pé pretenden tomar a iniciativa e defenderse por si mesmos. A Plataforma pola Defensa do Rio Brull e o grupo ecoloxista *Coto do Frade* de Ribadavia terán moito que facer na condución e resolución deste conflito satisfactoria para o medio ambiente.

Adega-O Carballiño está a apoiar aos veciños de Ribadavia e Melón coa presenza activa de socios nas protestas contra as minicentrais, e ao mesmo tempo estivo na recente fundación da *Comisión pro Saneamento do Arenteiro e Avia*, na que tamén están integrados os amigos de Coto do Frade, grupo de curta traxectoria temporal no mundo da ecoloxía e que xa ten feito cousas importantes e está a ampliar socios e campos de actuación.

Bernardo Garcia Novoa
(Adega-O Carballiño)

AUTOESTRADAS

O TRAZADO DA AUTOVIA POLO VAL DO NEIRA: UN MONUMENTO Á IRRACIONALIDADE.

O pasado 29 de Decembro, a pesares de ser o Día Mundial da Biodiversidade, abriase ao tráfico o treito Vilartelin-Cereixal da Autovía do Noroeste. Para os lectores de CERNA non necesitamos repetir os graves impactos deste trazado que discurre polas beiras do río Neira, - sobre pendentes superiores ao cen por cen, abrindo desmontes de máis de cuarenta metros de altura e erguendo muros de cemento e formigón a escasos metros do río-, para a continuación entrar no mesmo corazón do Val de Neira de Rei deixando sobre este estreito Val de apenas 400 metros de ancho un muro de terra, asfalto e formigón a escasos metros

dalgunhas das casas dos veciños.

Foron moitas as alegacións dos veciños de Neira de Rei contra deste trazado, E/D2, da Autovía. E non faltaron tampouco as dos grupos ecoloxistas, amparados, ademais, polo propio Estudo de Impacto Ambiental que recoñecía que, despois do tramo dos Ancares, este era o treito de maior impacto. Saben tamén os lectores de CERNA que neste treito o propio Estudo Informativo e o Estudo de Impacto Ambiental propoñían unha segunda alternativa de moito menor impacto, pero que foi de principio desbotada por resultar uns 4520 millóns de pesetas máis cara. Tal desprécio polo patrimonio natural do río Neira e dos vales de Neira de Rei e o Furco, -como se estas fosen mercancias que se adquiren no mercado da esquina-, provocou que iniciásemos, dende o mesmo momento no que se publica no BOE a Declaración de Impacto Ambiental e en colaboración cos veciños máis afectados e sensíbeis, unha intensa actividade encamiñada a conquistar do Ministerio de Obras Públicas o cambio de trazado. Foron, -até o momento de iniciárense as obras-, case catro anos nos que tanto na Asociación de Amigos do Val de Neira como en ADEGA non aforramos esforzos na procura de tal cambio de trazado. Mocións nos concellos, na Diputación e no Parlamento; entrevistas cos Alcaldes, co Gobernador Civil, co Presidente da Diputación Provincial, cos grupos parlamentarios e máis coa Demarcación Territorial de Estradas e Delegación Territorial de Obras Públicas; entrevistas en Madrid coa Dirección Xeral de Estradas, co Secretaría Xeral de Infraestruturas, coa Dirección Xeral de Planificación e coa Secretaría Xeral de Meio Ambiente; presentación no

Ministerio dunha modificación do trazado alternativo A, e, por último, denuncia ante a Comisión Europea polas deficiencias do Estudo de Impacto Ambiental e incluso ante o Contencioso-Administrativo. En suma, catro anos de traballo, que, á vista está, de nada teñen servido, senón foi para conquistar, -despois de moitas denuncias-, que a Empresa Construtora puxera un maior cuidado co vertido de escombros ao río e para agora, tratando de curarse da mala conciencia, presumiren todos, Empresa e Ministerio, do celo ambiental co que foron executadas as obras. Co seu muro verde (transitoriamente verde, engadimos nós) máis longo de Europa ou cos seus taludes de gunita disfrazada con diferentes matices de verde, Empresa e Ministerio están hoxe orgullosos de estar ante o treito máis ecolóxico da Autovía. Pero, ben ao contrario,

Ter o muro verde (transitoriamente verde) máis longo de Europa ven a ser a mellor confirmación dos graves impactos deste trazado da autovía. En tod o caso, o respecto polo medio ambiente había que demostralo cambiando o trazado.

LIÑAS DE ALTA TENSIÓN

DENUNCIAN GRAVES EFECTOS DAS LIÑAS DE ALTA TENSIÓN EN ANIMAIS

No transcurso dun agosto, o pasado outono, os veciños e veciñas de Merza deron a coñecer o seguinte Manifiesto:

“O presente manifesto ten como único obxectivo demandarlle á Administración da Xunta de Galicia que retire a variante de 400.000 voltios desta parroquia de Merza onde está a causar danos irreparables.

Segundo se desprende dos informes emitidos polo Instituto Karolinska de Estocolmo e mesmo da Organización Mundial da Saúde, as liñas de alta tensión deben pasar lonxas das vivendas, gardando pasillos de seguridade, para evitar os danos que causan no sistema inmunolóxico e o aumento do risco de cancro, especialmente de leucemias infantís, así como trastornos psicolóxicos.

Unha boa mostra de todo o expos-

to, é que en países da Unión Europea, tales como Alemaña, Suecia ou Holanda, estanse a retirar os tendidos das zonas habitadas, gardando un pasillo de seguridade de aproximadamente un metro por quilovoltio, e estase xeralizando o enterramento das mesmas. Mesmo en España xa están a retirar liñas deste tipo, así como transformadores, tal como sucede na Comunidade Autónoma de Madrid.

Un aspecto que está a causar medo e gran inquedanza entre os veciños é o feito de que se están producindo mortes de abellas e paxaros perto da liña, así como un aumento considerable de abortos e mortes en vacas que pacen perto do tendido, e todo isto dende a entrada en funcionamento da liña.

É a nosa demanda máis que xusta e razoable, pois ao tratarse da saúde das persoas debe ser prioritaria a actuación preventiva, e non dilatar mais o debate de se son perxudiciais ou non.

Esiximos a retirada da liña, pois non podemos seguir expostos máis tempo ao campo electromagnético como se fôxemos parte dun experimento das compañías eléctricas que antepoñen os seus intereses económicos ante calquera outra consideración."

(Merza, 14 de novembro de 1998).

XURÉS-GERÊS, PARQUE TRANS- FRONTEIRIZO?

A PLATAFORMA ECOLOXISTA LUSO-GALAICA REIVINDICA UNHA MELLORA NA XESTIÓN DESTAS ÁREAS, QUE SE VEN AMEAZADAS POR ENCOROS, MINICENTRAIS EN PROXECTO, NOVAS CARRETERAS E OS INCÉNDIOS.

A Plataforma Ecoloxista Luso-Galaica acha que a Consellaría do Ambiente da Galiza e o Ministerio do Ambiente de Portugal deben mellorar a xestión da área protexida transfronteiriza formada polo parque natural da serra do Xurés e o parque nacional da Peneda-Gerês (PNPG). A Plataforma Ecoloxista Luso-Galaica,

após unha reunión celebrada no PNPG, decidiu divulgar diversas críticas e propostas sobre o parque Xurés-Gerês.

O parque transfronteirizo do Gerês-Xurés apenas foi concretado na práctica. O fortalecemento da coordinación efectiva entre os parques galego e portugués é esencial para unha correcta xestión.

O plano de ordenamento do PNPG está a ser incumplido. O non acompañamento e monitorización deste plano favorece a deterioración da Peneda-Gerês.

A ameaza de construción de varias minicentrales hidroeléctricas no río transfronteirizo Castro Leboeiro aínda non foi definitivamente afastada, apesar de que contraria os planos de ordenamento dos dous parques.

O convenio asinado entre o Ministerio do Ambiente portugués e Electricidade de Portugal para recuperar o tramo do río Limia que discorre polo PNPG, cuase sen caudal por causa das condicións de explotación do encoro do Lindoso, é insuficiente e nen tan sequer está a ser cumprido rigorosamente.

Os incendios florestais seguen a degradar o parque transfronteirizo, como se volveu pór dramaticamente de manifesto durante o pasado verán. É preciso intensificar as medidas preventivas e promover en maior medida o aproveitamento ecoloxicamente sustentábel dos montes mediante a reforestación con especies autóctonas, a gandería extensiva e a apicultura.

Boa parte das accións promovidas polos parques galego e portugués dirixen-se a favorecer as actividades turísticas, moitas veces realizadas de xeito prexudicial para a natureza debido á falta de medidas de ordenamento e control axeitadas.

A construción da estrada IC28 polo val do Lima dividiría o PNPG en dous, o que pode ter consecuencias graves para a viabilidade futura da Peneda-Gerês como espazo privilexiado para a concretización de proxectos ambiciosos de conservación da natureza.

A Plataforma Ecoloxista Luso-Galaica está formada por diferentes organizacións ecoloxistas galegas e portuguesas, entre elas ADEGA, FEG e a Confederação Portuguesa das Associações de Defesa do Ambiente.

ENCOROS NO ULLA

FENOSA PRETENDE CONSTRUIR TRECE NOVOS ENCOROS NO RIO ULLA

O alto Ulla, nas inmediacións do actual encoro de Portodemouros de UNIÓN FENOSA, é obxecto dunha febre asulagadora por aparte desta empresa. Nada menos que trece novos encoros son proxectados de golpe, quizá aproveitando o absoluto dominio que Fenosa mostra hoxe sobre os poderes públicos deste país. As presas afectan aos concellos de Palas, Antas de Ulla, A Golada, Santiso, Lalín, Vila de Cruces, Touro, Arzua e Silleda. Os desniveis nas presas van desde os nove até os noventa e oito metros, e varios deles rondan os dez megavátios de potencia, o límite que a lexislación establece para que poidan ser tramitados como minicentrales e subvencionados como enerxías limpas.

FENOSA é a empresa titular do actual encoro de Portodemouros, o mais grande de Galiza-Costa, coñecido polo seu impacto sobre o río Ulla, causando a contaminación das augas e sérios problemas ecolóxicos derivados do manexo artificial e abusivo do caudal do río, que tanto pode ficar sen auga como pode sufrir unha inundación repentina, segundo os intereses económicos de FENOSA. Cos novos encoros, dez quilómetros de río augas abaixo de Portodemouros desaparecerían convertidos nunha sucesión de presas, xa que as colas de cada un dos tres encoros previstos nesta parte do río rematan na cabeceira do seguinte.

Outros aproveitamentos afectan a espazos de alto interese natural, tais como os sobreirais do Árnego incluídos na proposta para a rede Natura 2000; hai-nos que interfieren co abastecimento de auga ás poboacións, outros teñen incidencia no aproveitamento paisaxístico e de lecer, etc. En conxunto afectan a dinámica do río e dos ecosistemas asociados, e deterioran o futuro do río como fonte de recursos. Na consideración de que unha boa parte da enerxía eléctrica que se produce na Galiza é exportada fora, e que a única razón de ser deste proxecto é o interese económico de FENOSA, ADEGA rexeita-os na súa totalidade.